

ชื่อสมุนไพร หญ้าหนวดแมว

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Orthosiphon aristatus*
(Blume) Miq.

ชื่อสามัญ Java tea, Kidney tea plant,
Cat's whiskers

ชื่อท้องถิ่น อีตู่ตง (เพชรบูรณ์), บางรักป่า
(ประจวบคีรีขันธ์), พยับเมฆ (กรุงเทพฯ)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ที่มา : puechkaset (2560)

ต้น พืชล้มลุกขนาดเล็ก มีลำต้นและกิ่งอ่อนเป็นสี่เหลี่ยม มีสีน้ำตาลหรือสีม่วงแดง ต้นมีความสูงประมาณ 0.3-0.8 เมตร ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการปักชำและการเพาะเมล็ด

ใบ มีใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงตรงข้ามกัน ลักษณะของใบเป็นรูปไข่หรือรูปข้าวหลามตัด มีขอบใบหยักเป็นจักคล้ายฟันเลื่อย แผ่นใบบางเป็นสีเขียวเข้ม ปลายใบเรียวแหลม ใบกว้างประมาณ 2-4.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 5-12 เซนติเมตร และก้านใบยาวประมาณ 1-2 เซนติเมตร

ดอก ดอกเป็นช่อแบบกระจุก ปลายยอดดอกลักษณะคล้ายฉัตร มีความยาวประมาณ 10-15 เซนติเมตร มีริ้วประดับรูปไข่ ยาวประมาณ 1-2 มิลลิเมตร ไม่มีก้าน ส่วนกลีบของดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปประฆังงอเล็กน้อย มีความยาวประมาณ 2.5-4.5 มิลลิเมตร ออกดอกบริเวณปลายยอดและปลายกิ่ง มีอยู่ด้วยกัน 2 สายพันธุ์ คือพันธุ์ดอกสีขาวอมม่วงอ่อนและพันธุ์ดอกสีฟ้า ดอกหญ้าหนวดแมวบานจากล่างขึ้นบน ดอกมีเกสรตัวผู้ประมาณ 3-4 เส้น เป็นเส้นยาวยื่นออกมาอกกลีบดอก มีลักษณะคล้ายหนวดแมว และที่ปลายเกสรมีตั้งสีน้ำตาลอมม่วงอยู่ โดยหญ้าหนวดแมวออกดอกได้ตลอดทั้งปี

ผล ผลเป็นรูปขอบขนาน กว้าง และแบน มีความยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ตามผิวมีรอยย่น เป็นผลแห้งไม่แตก

การนำไปใช้ประโยชน์

นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปได้ เช่น หญ้าหนวดแมวแคปซูล หญ้าหนวดแมวผง ชาหญ้าหนวดแมว เป็นต้น เมนูอาหารสมุนไพรจากหญ้าหนวดแมว เช่น หญ้าหนวดแมวกรูบกรอบ อ่อมแซ่บปูนาใส่หญ้าหนวดแมว ปลูกเป็นพืชประดับสวนหรือริมรั้วกำแพงบ้านเพื่อความสวย เนื่องจากมีช่อดอกที่สวยงามและดูแลง่าย และสามารถออกดอกได้เกือบตลอดทั้งปี

สรรพคุณทางยา

1. ทั้งต้นช่วยรักษาโรคปวดตามสันหลังและบั้นเอว
2. ใบช่วยลดความดันโลหิต
3. ใบช่วยรักษาโรคเบาหวาน

4. ทัั้งต้นช่วยรักษาโรคเยื่อจมูกอักเสบ
5. ผลช่วยสมานแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้
6. ผลช่วยแก้บิด แก้อาการท้องร่วง
7. ใบสดช่วยรักษาโรคในทางเดินปัสสาวะ ช่วยขับปัสสาวะ รักษาโรคนิ่ว สลายนิ่ว หรือช่วยลดขนาดก้อนนิ่ว
8. ใบนำมาชงเป็นชาดื่มแก้โรคไต
9. ทัั้งต้นช่วยแก้หนองใน
10. ใบช่วยรักษาโรคปวดตามสันหลังและบั้นเอว ช่วยรักษาโรคปวดข้อ อาการปวดเมื่อย และใช้ชื้ออักเสบ

เอกสารอ้างอิง

เมตไทย. (2563) ญ้าหนดแมว. สืบค้น 23 มีนาคม 2565, จาก <https://medthai.com/ญ้าหนดแมว/>
Puechkaset. (2560) ญ้าหนดแมว ประโยชน์ สรรพคุณ และการปลูกญ้าหนดแมว. สืบค้น 23 มีนาคม 2565, จาก <https://puechkaset.com/ญ้าหนดแมว/>